Jumbo trialóg bez dohody o konečnej podobe SPP

Rokovania o konečnej podobe Spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej SPP) na roky 2021 – 2027 (vlastne už len na roky 2023 – 2027), ktoré sa v podstate začali uverejnením legislatívnych návrhov Európskou komisiou 1. júna 2018 a pokračovali po schválení vyjednávacích pozícií Radou EÚ a Európskym parlamentom na jeseň 2020, sa ešte stále neskončili. V dňoch 25. – 27. mája 2021 sa uskutočnili rokovania všetkých troch spoluzákonodarcov pod vedením portugalského predsedníctva EÚ v tzv. „jumbotrialógu“, ktoré, ako už bolo vopred avizované, mali dospieť ku kompromisu a otvoriť cestu legislatívnemu procesu.

Táto skutočnosť mimoriadne znepokojila poľnohospodárov a organizácie, ktoré ich zastupujú. Najväčšie organizácie zastupujúce poľnohospodárov v Bruseli, Copa a Cogeca, vyjadrujú čoraz väčšiu frustráciu po chýbajúcej politickej dohode v trialógu o SPP a poukazujú na priamu zodpovednosť komisára pre poľnohospodárstvo na tomto neúspechu. Konštatujú, že toto zlyhanie sa dalo očakávať kvôli slabosti a zlému pochopeniu komisára pre poľnohospodárstvo, pokiaľ ide o realitu poľnohospodárstva v Európe.

Navrhovaná SPP kladie na poľnohospodárov veľké požiadavky na ochranu životného prostredia a boj proti klimatickej zmene. Nová zvýšená kondicionalita, navrhované ekoschémy a environmentálne a klimatické opatrenia v II. pilieri povedú k zvýšeným nárokom na poľnohospodárov EÚ, ktoré výrazne prevyšuje nároky na ostatných poľnohospodárov na svete. V priebehu uplynulých rokov sa poľnohospodári zaviazali, že sa stanú udržateľnejšími a urobia viac pre životné prostredie a zmenu klímy (a aj tak konali). Na rozdiel od tvrdení niektorých mimovládnych organizácií, ktoré nikdy nevstúpili na farmu, v navrhovanej SPP nejde len o predstieranie „zelených“ opatrení, ale o naozaj veľkú výzvu pre malé aj veľké farmy.

Copa a Cogeca vyzvali dňa 28. mája 2021 Ursulu von der Leyen, predsedníčku Európskej komisie, aby Komisia bola čestným sprostredkovateľom pri uľahčovaní politickej dohody medzi spoluzákonodarcami. Európski vyjednávači musia urgentne spojiť svoje kroky a prevziať

zodpovednosť za dosiahnutie kompromisu, ktorý zaručí hospodársky aj environmentálny výkon poľnohospodárskeho odvetvia.

Napriek zníženému rozpočtu SPP neustále rastie tvrdá medzinárodná konkurencia, poľnohospodári EÚ sa však snažia implementovať všetky environmentálne požiadavky, vyrábať udržateľnejším spôsobom a dodávať verejné statky podľa požiadaviek občanov a spotrebiteľov.

K tomu je potrebná predvídateľnosť politiky a stabilita podnikateľského prostredia ako aj podpora potrebných investícií zo zdrojov ako je SPP. Len takto poľnohospodársky sektor v EÚ môže smerovať k udržateľnejším výrobným postupom, zlepšiť svoju konkurencieschopnosť a obstáť v náročných podmienkach trhu.

Vzhľadom na mnoho neznámych v reforme SPP a termíny na predkladanie strategických plánov SPP sa tak administratíva členských štátov zodpovedná za ich prípravu stáva de facto rukojemníkom bruselských úradníkov a milióny európskych poľnohospodárov tak naďalej zostávajú v neistote.